

Изгубените девојки во Париз

Пам Џеноф

АКО И ТИ САКАШ КНИГИ...

ИЗДАВАЧКА КУКА САКАМ КНИГИ

www.sakamknigi.mk

На светот има толку многу книги, а толку малку време...

Строго избрани одлични наслови за сите кои сакаат книги
со уникатни приказни достоини за нивното време...

Наслов на оригиналот

The Lost Girls of Paris

© Pam Jenoff, 2019

Copyright © за македонското издание

Издавачка кука Сакам книги, 2019

Издавач Издавачка кука Сакам Книги

Преведувач Паулина Јамакова-Пејкова

Лектор Марија Иванова

Главен уредник Ивана Спасев

Компјутерска обработка Деана Николовска

Дизајн на корица Диме Спасев

Печатење Графостил - Скопје, 2019

Тираж 1000 примероци

Сите права за книгата се задржани. Ниту еден дел од ова издание не смее да биде препечатуван, копиран или објавуван во која било форма или на кој било начин во електронските или печатените медиуми, без согласност од издавачот.

*Изгубениите девојки во
Париз*

Пам Ценоф

АКО И ТИ САКАШ КНИГИ...

*„За време на војна,
вистината е толку драгоцена,
што секогаш треба да биде чувана
со телохранител од лаги“.*

Винстон Черчил

Прва глава
Трејс
Њујорк, 1946

Да не беше втората најголема грешка во животот на Грејс Хејли, таа никогаш немаше да го најде куферот.

Во 09.20 часот во вторник наутро, Грејс требаше да биде качена во првиот од двата автобуси кои ги менуваше за да стигне од дома до работа. И да, таа сега одеше кон работа. Но не беше ни во близина на населбата што веќе некое време ја сметаше за своја. Не, таа иташе по авенијата Медисон, врзувајќи ја својата ситно виткана коса во ниско опавче и соблекувајќи го нејзиниот нежно зелен џемпер со боја на нане и покрај тоа што надвор беше студено, само за Френки да не забележи дека џемперот беше буквално ист како оној што таа го носеше на работа претходниот ден, па да го помисли незамисливото: дека таа воопшто немаше отидено дома вчера, ноќеска.

Грејс застапа да се погледне во излогот на една продавница. Посака да беше отворено за да можеше да влезе да купи некоја пудра за да ги скрие трагите на својот врат и да земе мостра од некое парфемче за да го прикрие мирисот на виски помешан со прекрасната,

но погрешна арома на колонската вода на Марк, која истовремено ѝ предизвикуваше вртоглавица, но и срам со секое нејзино вдишување. Еден бездомник седеше на аголот, мрморейќи нешто во сон. Погледнувајќи во неговото сиво безживотно лице, Грејс ја преплави некоја солидарност. Од соседната улочка се слушаше трескање на корпа за губре, звукот одекнуваше во ритам со пулсирањето на нејзината глава. Целиот град Њујорк утрово делуваше зелено и мамурно. Или можеби тоа беше само таа.

Остри налети на февруарски ветар шибаа по Медисон и бесно ги вееја знамињата кои висеа високо на облакодерите. Еден стар стуткан весник танцуваше околу една шахта. Кога ја слушна камбаната на црквата во 09.30, Грејс забрза и почувствува дека кожата почнуваше да ѝ станува влажна под јаката додека иташе. Пред неа се наоѓаше терминалот Гранд Централ. Само уште малку и требаше да сврти лево на Четириесет и втората улица каде што можеше да фати експресен автобус.

Но кога се доближи до раскрсницата на Четириесет и третата улица, виде дека улицата напред беше блокирана. Попреку беа паркирани неколку полициски возила кои не даваа никој да помине натаму. Грејс прво претпостави дека станува збор за сообраќајна несреќа бидејќи еден црн автомобил стоеше накосен на улицата и се крваше чад од неговата хауба. Но немаше друго возило наоколу. На аголот стоеше само едно амбулантно возило. Како и да е, болничарите не трчаа наоколу како да има итен случај, туку стоеја потпрени на возилото и пушеа.

Грејс тргна кон еден од полицајците во тегет униформа со златни копчиња.

„Извинете. Ќе биде ли улицата долго затворена? Доцнам за на работа“.

Тој презриво ја погледна од под шапката; илјадници жени вредно работеа во фабриките за да ги заменат

мажите кои беа заминати во војна, но нему помислата жена да *работи* сè уште му беше смешна.

„Не можете да поминете овде“, одговори официјално. „И уште долго нема да може“.

„Што се случи?“ праша таа, но полицаецот ја сврте главата. Грејс се поткрена на прсти и го изви вратот во обид да сирне.

„Некоја жена ја удрила кола и умрела“, рече еден човек со волнена шапка кој стоеше до неа.

Кога ја виде скршената шофершајбна на црниот автомобил, на Грејс одеднаш ѝ се слоши. „Жалосно“, успеа да каже најпосле.

„Ни јас не видов“, рече човекот. „Но некој рече дека починала веднаш. Барем не се мачела“.

Барем. Тоа беше збор што Грејс го слушаше премногу често откако почина Том. *Барем таа уште била млада. Барем немале деца* - небаре тоа ја правеше целата работа поподнослива. Баш напротив. Таа понекогаш си мислеше дека децата немаше да ѝ бидат товар, туку еден дел од него останат со неа засекогаш.

„Никогаш не можеш да знаеш каде ќе заврши сè“, прокоментира човекот со шапката до неа.

Грејс не одговори. И смртта на Том беше неочекувана, превртен цип на пат од воената база до железничката станица во Џорџија - бил упатен кон Њујорк да ја види пред да го регрутираат. Го нарекуваа жртва на војната, но тој реално беше само жртва на уште една сообраќајна незгода што можела да се случи каде било.

Блесна еден блиц на некој од новинарите, па Грејс си ги покри очите и слепо тргна наназад, пробивајќи се помеѓу луѓето што се беа насобрале, барајќи воздух низ чадот од цигари и потта и парфемите.

Кога се оддалечи од полициската барикада, Грејс погледна преку рамо. Целата улица беше блокирана. Ќе ѝ требаше минимум уште половина час за да се врати до крајот на улицата од каде што дојде и да

сврти од другата страна на станицата, па уште повеќе ќе доцнеше на работа отколку што веќе доцнеше. Повторно ја проколна минатата ноќ.

Да не беше Марк, таа немаше да биде тука, немајќи друг избор, освен да пресече низ железничката станица - единственото место каде што се имаше заколнато дека нема да стапне веќе.

Гранд Централ масивно се издигаше над тротоарот преднеа. Луѓе кои одеа со воз на работа во бескрајна низа врвеа низ вратите. Таа си ја замисли внатрешноста на станицата, разнобојните зраци светлина што влегуваа низ витражите на прозорците, големиот часовник каде што се сретнуваа пријатели и љубовници. Она што не можеше да поднесе да го гледа не беше местото, туку луѓето. Девојките со нивните црвени кармини кои си ги допираа забите со јазик за да бидат сигурни дека нема да се посрамотат со некоја трага од кармин и со очекување силно ги стискаа малите чанти на гради. Избањати и исчешлани деца кои секогаш изгледаат како да имаат мала трема што ќе си го видат таткото на кој не се ни сеќаваат затоа што заминал уште кога биле бебиња. Војници во униформи истуткани од патување со овенати букети во раце. Жално среќна средба што никогаш нема да биде нејзина.

Требаше да се откаже и да си замине дома. Копнееше да си ја наполни кадата со топла вода, а можеби и да дремне малку. Но мораше да оди на работа. Френки имаше интервјуа со едно француско семејство во десет и таа мораше да запишува. Обично ова беше тоа што најмногу го сакаше во својата работа, тоа што можеше да се изгуби во туѓите проблеми. Но денес, обврските ѝ беа претежок товар.

Не, мораше да се појави на работа и имаше само еден избор.

Исправувајќи ги рамениците, Грејс тргна кон Гранд Централ.

Влезе низ вратите на станицата. Ова ѝ беше прво влегување овде по тоа попладне кога пристигна во

нејзиниот најубав фустан со совршено навиткана коса и нејзината најнова шапка на главата. Том не беше пристигнат со возот од Филадельфија во три и петнаесет како што го очекуваше и таа си помисли дека го испуштил возот. Па седна да го чека следниот, но кога тој не се појави ниту со следниот воз, таа почна малку да се загрижува. Отиде и провери на таблата со пораки на шалтерот со информации во средишниот дел на станицата каде што луѓето оставаа пораки едни за други; си рече да не дошол порано, па да не го испуштила некако. Немаше како да го добие или да провери и немаше што друго да направи, освен да седи таму и да чека. Изеде еден хот-дог што ѝ го размачка карминот и остави кисел вкус во нејзината уста, а потоа по вторпат и по третпат ги исчита насловите на весниците во трафиката. Возови пристигаа и се празнеа, истурајќи на пероните војници кои можеа да се Том, но не беа.

Додека да пристигне последниот воз вечерта во 20.30, таа веќе беше споулавена од загриженост.

Знаеше дека Том никогаш намерно не би ја оставил да го чека вака. Што ли се имаше случено? Најпосле, еден црвенос поручник што го препозна од церемонијата за официјално воведување на должност на Том се упати кон неа со тмурен израз на лицето, и таа знаеше.

Уште можеше да ги почувствува неговите непознати раце како ја фатија кога колената ѝ откажаа.

Станицата и сега изгледаше исто како што изгледаше таа вечер, некако формално, бескрајна низа патници кои не беа свесни колкава улога имаше ова кобно место во нејзиниот живот. *Само помини*, си рече, гледајќи во спротивниот излез на станицата. Не мораше да застане и да се присетува.

Тогаш нешто чудно ја повлече за ногата, како да ја зграпчија мали детски прсти. Грејс застана и погледна зад себе. Нешто ѝ ги имаше закачено хулахопките. Дали рацете на Марк ги имаа поткинатото? Конецот

сè повеќе попушташе со секој нејзин чекор и имаше дупка на нејзиниот лист. Оеднаш доби несовладлива потреба да ги соблече.

Брзо се упати кон скалите што водеа до тоалетите.

Додека поминуваше покрај една клупа, се препна од нешто и за малку ќе паднеше. Почувствува остра болка во глуждот. Со накривување дојде до клупата и ја крена ногата, претпоставувајќи дека повторно испаднала потпетицата што ја немаше добро поправено минатиот пат. Но не, потпетицата си беше во ред.

Имаше нешто што стрчеше од под клупата и тоа беше причината за нејзиното препнување.

Кафен куфер, невнимателно пикнат оздола. Таа нервозно се разврте наоколу прашувајќи се кој е тој неодговорен што го оставил така. Но немаше никој во близина и сите си поминуваа без да обрнат внимание. Можеби сопственикот на куферот беше отиден во тоалет или да купи весник.

Го пикна куферот подлабоко под клупата за да не се препне уште некој и продолжи да оди.

Пред вратата на женскиот тоалет, виде човек кој седеше на земја во распарталена униформа. Во еден дел од секунда ѝ беше мило што Том не преживеа да се бори и да се врати дома уништен од сè што видел во војната. Знаеше дека на овој начин засекогаш ќе ѝ остане совршената слика од него, силен и здрав. Знаеше дека тој никогаш нема да си дојде дома со лузни како мажите што ги гледаше кои се бореа да стават храбра маска за да ја скријат скршеноста.

Грејс брчна во цебот и ги извади последните парички, обидувајќи се да не мисли на кафето по кое силно копнееше, а без кое ќе останеше. Му ги стави парите во дланката. Едноставно, не можеше да се направи дека не го гледа.

Отиде во женскиот тоалет и се затвори во една кабина за да ги соблече хулахопките. Потоа застана пред огледалото за да ја замазни мастилаво-црната коса

и да го поправи карминот. Се потсети на сè што се имаше случено минатата ноќ. До неа, пред соседниот мијалник, една помлада жена го местеше палтото преку заоблениот стомак. Изгледа насекаде имаше бремени жени, резултат на среќните повторни средби со момчињата кои се враќаа дома од војната. Можеше да го почувствува погледот на жената врз своето потресено лице. Таа знаеше.

Сега уште повеќе доцнеша за на работа, па побрза да излезе од тоалетот. Кога тргна кон излезот на станицата, го забележа куферот од кој за малку ќе паднеше на земја. Сè уште стоеше под клупата. Забави, отиде до куферот и се разврте наоколу барајќи го сопственикот.

Кога никој не дојде да го земе куферот, таа клекна да го разгледа. Не беше ништо поразличен од другите куфери; беше со заоблени рабови како илјадниците други што патниците ги влечкаа со себе секој ден, и имаше седефаста рачка. Само што овој никој не го влечкаше; туку стоеше под клупата, заборавен.

Нануштен. Да не го изгубил некој? Се сети на една приказна од војната за куфер што всушност бил бомба. Ама таквите работи завршија, избледе опасноста од инвазија или други напади што порано ги демнеша зад аголот.

Провери дали некаде има знак кому му припаѓа. Имаше име испишано со креда од страната. Си припомни на некои од клиентите на Френки, преживеваници кои Германците ги терале да ги напишат своите имиња на куферите со лажно ветување дека ќе им бидат вратени работите. На овој имаше само еден збор: *Триг.*

Грејс размисли за опциите: да го пријави кај стражарот или да си замине. Доцнеша за на работа. Ама љубопитноста ја мачеше. Можеби внатре има картичка со име и презиме. Си играше со копчето. Небаре по своја волја се отвори под нејзините прсти. Го поткрена неколку сантиметри. Фрли поглед преку рамо,

чувствувајќи се небаре во секоја секунда ќе ја фатат. Потоа сирна во куферот. Беше уредно спакуван, со сребрена четка за коса и сапун од лаванда во горниот агол, женската облека совршено здиплена. Имаше и чифт бебешки чевли бутнати одзади, ама само толку. Немаше друга бебешка облека.

Одненадеж, сиркањето во внатрешноста ѝ се виде како непростливо нарушување на приватноста. Брзо ја повлече раката. Во тој момент, нешто ја изгреба по показалецот. „Ауч!“ викна гласно. Ѐ се појави црвена гребаница. Го пикна прстот во уста и ја шумкуна раната за да го прекине крвавењето. Потоа брцна со другата рака зашто сакаше да открие што ја имаше пресечено; сигурно брич или нож. Под облеката имаше плико, дебело можеби половина сантиметар.

Остави го, ѝ велеше еден глас во главата.

Ама не можеше да се сопре, па го отвори. Внатре најде купче фотографии, внимателно заврзани со лента од тантела. Ги извади, но попатно ја извалка чипката од крвта од прстот, засекогаш уништувајќи ја.

Имаше вкупно десетина фотографии, портрети од разни млади жени. Изгледаа премногу различно за да бидат роднини. Некои носеа воени униформи, другите испеглани блузи или палта. Ниедна од нив не беше постара од дваесет и пет години.

Фотографиите од овие странци во нејзините раце беше премногу интимно нешто, погрешно. Сакаше да ги врати, да заборави дека ги видела. Ама очите на девојката од горната фотографија беа темни, сериозни и ја повикуваа.

Која беше таа?

Во тој миг слушна полициски сирени пред станицата и се почувствува како да дошле по неа, да ја уапсат што буричка во туѓа чанта.

Со брзање, Грејс се помачи да ги замота фотографиите во чипката. Ги врати во куферот.

Ама чипката се имаше набрано, па не можеше да ги собере во пликото. Сирените стануваа сè погласни. Немаше време. Крадешкум ги бутна фотографиите во својата чанта, а куферот под клупата, далеку од погледите.

Потоа тргна кон излезот. Раната на прстот ѝ пулсираше. „Требаше да знам“, си мрмореше самата, „дека ништо добро не се случува кога влегуваш во станицата“.

Втора глава

Еленор

Лондон, 1943

Директорот беше бесен.

Ја плесна раката по долгата конференциска маса толку силно што шолјите чај потскокнаа. Вообичаеното муабетење и дрдорење на утринскиот состанок прекина. Лицето му поцрвене.

„Фатени се уште двајца агенти“, викна, не мачејќи се да го стиши тонот. Една од дактилографките што минуваше во ходникот, запре, ги погледна со ококорени очи и брзо си замина. Еленор брзо стана да ја затвори вратата, мавтајќи со раката за да го разбрка чадот од цигари што се имаше собрано над нивните глави.

„Да, господине“, рече капетан Мајклс, аташе на Кралските воздухопловни сили. „Агентите во Марсеј беа уапсени, неколку часа по нивното пристигнување. Нема абер, па претпоставуваме дека се убиени“.

„Кои?“ праша Директорот. Грегори Винслоу, директор на Управата за специјални операции, беше поранешен воен полковник одликуван со многубројни ордени за Големата војна. Иако приближуваше шеесет

години беше импозантна фигура, познат само по прекарот „Директорот“.

Капетан Мајклс се збуни од прашањето. За мажите што оддалеку ги водеа операциите агентите на терен беа безимени шаховски фигури.

Ама не и за Еленор, која седеше до него. „Џејмс, Хари. Канаѓанин, дипломирал на колеџот Магдален, Оксфорд. Питерсон, Еван, поранешен член на Кралските воздухопловни сили“. Таа ги знаеше напамет сите детали за сите мажи што ги пуштаа на терен.

„Ова е второ апсење месецов“. Директорот го цвркаше врвот на лулето без да го запали.

„Трето“, нежно го поправи Еленор. Не сакаше дополнително да го разбесни, но не сакаше ни да лаже. Минаа речиси три години откако Черчил го дозволи креирањето на Управата за специјални операции, или УСО, и им нареди да ја „запалат Европа“ преку саботажи и преврати. Оттогаш, имаа испратено околу триста агенти во Европа со цел да ги унишат фабриките за оружје и железничките пруги. Мнозинството од нив отиде во Франција како дел од единицата наречена „Одделение Ф“ која имаше за цел да ја ослаби инфраструктурата и да ги наоружа француските партизани пред долгоочекуваната инвазија на Сојузниците преку Каналот.

Но, меѓу сидовите на нејзиното седиште на улицата Бејкер, УСО не ја сметаа за успешна. М16 и некои од другите традиционални владини агенции ги мразеа саботажите на УСО, кои ги сметаа за аматерски и штетни за нивните тајни операции. Успесите на напорите на УСО, исто така, беа тешки да се измерат, или затоа што беа тајни или зашто нивниот ефект не можеше потполно да се почувствува сè до инвазијата. А во последно време, работите не одеа како што треба: сè повеќе нивни агенти беа апсени. Дали големината на операциите беше проблемот, со што самите тие беа жртви на сопствениот успех? Или беше нешто сосема друго?

Директорот се сврте кон Еленор, нов плен што ненадејно му го имаше привлечено вниманието на лавот. „Што по ѓаволите се случува, Триг? Лошо се подготвени? Прават грешки?“

Еленор беше изненадена. Таа имаше дојдено во УСО како секретарка кратко по создавањето на организацијата. Вработувањето овде беше тешка битка: не само што беше жена, беше државјанин на Полска - и Еврејка. Малкумина сметаа дека припаѓа таму. Честопати и таа се прашуваше како успеа да стигне од малото селце близу Пинск до коридорите на моќта во Лондон. Ама некако успеа да го убеди Директорот да ѝ даде шанса, па со своите вештини и знаење, прецизноста и обрнувањето внимание на деталите и енциклопедиската меморија, ја стекна неговата доверба. Иако нејзините звање и плата имаа останато исти, сега таа беше повеќе советник од секретарка. Директорот инсистираше да не седи со другите секретарки на периферијата, туку на конференциската маса, веднаш до него. Иако таа се сомневаше дека тој ова го правеше делумно за да надомести за глупоста во неговото десно уво што ја немаше признаено на никој друг.

Но овој пат беше првпат Директорот да го побара нејзиното мислење пред другите. „Со должна почит, господине, не е ни до обуката, ниту до изведбата“. Еленор одеднаш стана свесна дека сите очи беа впелени во неа. Уживаше што беше незабележителна во агенцијата и се обидуваше да привлече што е можно помалку внимание. Ама сега тоа беше уништено, па мажите ја гледаа со неприкриен скептицизам.

„Тогаш што е?“ праша Директорот со уште поистанчено трпение.

„Сите се мажи“. Еленор внимателно ги бираше зборовите, не дозволувајќи му да ја брза зашто сакаше да го натера да сфати, но на начин што не беше навредлив. „Во поголемите и во помалите градови веќе нема млади Французи. Тие се регрутирани во Легијата на француски волонтери, се борат за кислиншката

милиција на Виши или ги фрлаат в затвор ако одбијат. Затоа сега на нашите агенти им е невозможно да се вклопат“.

„Тогаш што да правиме? Да ги пратиме сите под земја?“

Еленор одмавна со главата. Агентите не смееја да се кријат. Мораа да бидат способни да комуницираат со локалното население со цел да прибираат информации. Вистинските информации бидуваа добиени од заушувањата на обичниот граѓанин, како кога келнерката во Лотрек го прислушнала разговорот на офицерите откако испиле премногу вино или сопругата на земјоделецот кога забележала промени кај возовите што минувале низ полињата. И агентите требаше да остваруваат контакт со *reseau*, локалните мрежи на отпорот, со цел да ги зацврстат напорите да ги кутнат Германците. Не, агентите на Одделението Ф не можеа да ја извршуваат својата должност криејќи се по тавани и визби.

„Тогаш што?“ ја притисна Директорот.

„Постои друга опција...“ се колебаше таа, а тој нетрпеливо ја погледна. Еленор ретко остануваше без зборови, ама она што сакаше да го изговори беше толку смело што едвај се осмели. Вдиша длабоко. „Испратете жени“.

„Жени? Не разбирам“.

Идејата ѝ светна пред неколку недели додека гледаше како една од девојките во радио собата умешно и брзо декодира порака што беше пратена од еден агент во Франција. Залудно ги троши талентите, си помисли Еленор. Девојката требаше да испраќа пораки од терен. Идејата ѝ беше толку туѓа и далечна што ѝ беше потребно долго време да се искристализира во нејзиниот ум. Не планираше сега да ја спомне, ниту некогаш, ама готово, ја изусти онаква каква што беше - полуоформена.

„Да“. Еленор имаше слушано приказни за женски агенти, оперативци што на истокот работеа сами и на „диво“, пренесувајќи пораки и помагајќи им на воени-те затвореници да побегнат. Истото се случувало и за време на Првата светска војна, веројатно со уште поголем замав одошто луѓето си замислувале. Ама создавањето формална програма за обучување и испраќање жени на терен беше нешто потполно различно.

„Ама што би *правеле* тие?“ праша Директорот.

„Истото што и мажите“, одговори Еленор, одеднаш изнервирана што мораше да му го објасни очигледното. „Би пренесувале пораки. Би праќале пораки по радио. Би ги вооружувале партизаните, би дигале мостови во воздух“. Жените имаа прифатено секакви улоги на домашниот фронт, не само негување на ранетите и чување стража. Беа дел од екипажот на неколку авиони и летала со противвоздушно оружје. Зошто беше толку тешко да се прифати идејата дека и ова ќе успеат да го сработат?

„Женски сектор?“ се вмеша Мајклс, едвај прикривајќи го скептицизмот.

Еленор го игнорираше и се сврте да го погледне Директорот. „Размислете, господине“, рече, добивајќи сила како што идејата се оформуваше во нејзината глава. „Ретко можат да се сретнат млади момчиња во Франција, но жените ги има насекаде. Можат да се вклопат по улиците и во продавниците и кафулињата“.

„Сакаш да одиш?“ ја праша Директорот. Еленор се замисли. Да, врисна дел од неа. Да види што се случуваше таму. Да го почувствува адреналинот што се јавува кога навистина придонесуваш. Но се разбира, не можеше. Самата нејзина природа ѝ оневозможуваше да се вклопи.

„Овде ќе бидам од поголема помош. А што се однесува до другите жени кои работат веќе овде...“ Се колебаше додека размислуваше за радио-операторите кои неуморно работеа за УСО. Од една страна,

беа совршени: ги имаа потребните вештини, знаење, беа целосно посветени на каузата. Но истите карактеристики што ги правеа идеални истовремено ги правеа бескорисни за на терен. Едноставно имаа видено и знаеја премногу. „Ни тие не се соодветни. Жените ќе треба да бидат нови регрути“.

„Ама каде да ги најдеме?“ праша Директорот, кому изгледа почнуваше да му се допаѓа идејата.

„На истите места каде што ги наоѓаме и мажите“. Вистината беше дека немаа офицерски кор од каде што би можеле да ги регрутираат. „Од Армискиот корпус на жени или од Волонтерскиот царски корпус, од универзитетите и трговските училишта, од фабриките или од улица“. Не постоеше ни едно резиме, ни едно специјално образование што го правеше агентот совршен. Се сведуваше на чувството дали човек може да ја заврши работата или не. „Истите типови луѓе - паметни, приспособливи, што умеат да го говорат францускиот“, додаде таа.

„Мора да бидат обучени“, истакна Мајклс правејќи да звучи како тоа да беше непремостлива препрека.

„Исто како и мажите“, се спротивстави Еленор. „Никој не се раѓа научен како да го прави тоа“.

„И после?“ праша Директорот.

„И после ги праќаме на терен“.

„Господине“, се вмеша Мајклс. „Женевската конвенција недвосмислено забранува жени-борци“. Мажите околу масата кимаа со главите.

„Конвенцијата забранува многу работи“, возвраќа Еленор. Ги знаеше сите мрачни кошиња на УСО, начините на кои агенцијата прекугрупа го заобиколуваше законот во очајните воени времиња. „Можеме да ги направиме дел од Волонтерскиот царски корпус што ќе им служи како таен идентитет“.

„Ќе ризикуваме животи на сопруги, ќерки, мајки“, истакна Мајклс.

„Не ми се допаѓа“, рече друг униформиран маж од спротивниот крај на масата. Цревата на Еленор ѝ се превртуваа од нервоза. Директорот не беше од оние лидери со силна волја. Доколку другите го поддржат Мајклс, можеби ќе ја батали идејата.

„Дали сакате да губите по шест мажи на секои две недели од страна на Германците?“ рече Еленор, едвај верувајќи си на сопствената храброст.

„Ќе пробаме“, рече Директорот со невообичаена решителност, затворајќи ја темата. Се сврте кон неа. „Направи канцеларија во куќата на Норџби и кажи ми што ќе ти биде потребно“.

„Јас?“ праша изненадено.

„Тебе ти текна, Триг. Ти ќе ја раководиш проклетата работа“. Припомнувајќи си на жртвите за кои дискутираа пред малку, Еленор се стресе од изборот на зборови на Директорот.

„Господине“, се вмеша Мајклс. „Сметам дека госпоѓица Триг не е квалификувана. Без навреда“, додаде, погледнувајќи во нејзина насока. Мажите сомничаво ја гледаа.

Еленор кимна, одамна навикната на презривото однесување на мажите во нејзиното опкружување.

„Господине“, воениот офицер од другиот крај на масата се вмеша. „И јас, исто така, сметам дека госпоѓица Триг не е соодветен избор. Со оглед на нејзиното потекло...“ Глави кимаа околу масата, скептичните погледи придружени со мрморења. Еленор можеше да почувствува како ја набљудуваат, како се прашуваат каде лежи нејзината лојалност. *Не е една од нас*, велеа изразите на мажите, *и не треба да ѝ се верува*. И покрај сè што имаше сторено за УСО, ја гледаа како непријател. Непозната, странец. А не е дека не се обидуваше. Се обидуваше да се вклопи, да ги избрише сите траги од акцентот. И имаше аплицирано за британско државјанство. Апликацијата за натурализација еднаш ѝ беше одбиена, а врз која основа дури и Директорот не

можеше да открие и покрај сета негова моќ. Пред неколку месеци вторпат повторно ја поднесе, сега со препорака од него со надеж дека тоа ќе направи разлика. Досега, немаше добиено одговор.

Еленор се закашла; сакаше да се повлече од позицијата. Ама Директорот прв прозборе. „Еленор, направи ја канцеларијата“, нареди. „Почни со регрутирање и обучување на девојки во најбрз можен рок“. Ја крена раката и стави крај на дискусијата.

„Да, господине“, рече со исправена глава.

По состанокот, Еленор почека другите да си заминат и му пријде на Директорот: „Господине, јас навистина мислам дека...“

„Глупости, Триг. Сите знаеме дека ти си мажот за работата, ќе ми простиш за изразот. Дури и војничкињата, иако можеби не сакаат да признаат ниту пак разбираат зошто“.

„Ама, господине, дури и да е така, јас сум аутсајдер. Немам авторитет“.

„Ти си аутсајдер и токму тоа е она што те прави совршена за позицијата“. Го стиши гласот. „Уморен сум од тоа што работите заглавуваат поради политики. Ти нема да дозволиш личната лојалност ниту други грижи да ти влијаат врз расудувањето“. Таа кимна зашто тоа беше вистина. Немаше сопруг, ни деца, никакви работи што би ѝ го одвлекле вниманието. Мисијата беше единственото нешто што беше важно - и отсекогаш било така.

„Сигурни сте дека не можам да одам?“ го праша иако веќе го знаеше одговорот. Иако беше поласкана што тој сакаше таа да раководи со операциите за жените, сепак најмногу од сè посакуваше да биде една од агентките на терен.

„Без документи, нема шанси“. Се разбира имаше право. Во Лондон можеби можеше да го скрие поткелото. Ама да добие документи за да ја испратат на терен, особено сега, кога апликацијата за државјанство

и беше во процедура, беше сосема друга работа. „Како и да е, ова е многу поважно. Сега си раководител на оддел. Ни требаш да ги регрутираш девојките. Да ги обучиш. Мора да бидеш некоја во која ќе имаат доверба“.

„Јас?“ Еленор знаеше дека другите жени кои работела во УСО ја сметаа за студена и повлечена, не од оној тип што би ја поканиле на ручек или на чај, а да не зборуваме да ѝ се доверат.

„Еленор“, продолжи Директорот, гласот тивок и строг. „Малкумина од нас се наоѓаат онаму каде што сме очекувале кога почнала војната“.

Тоа, си помисли таа, беше толку точно што тој не можеше ни да си замисли. Размисли за она што го бараше од неа. Шанса да го преземе кормилото, да се обиде да ги поправи сите грешки кои беше принудена да ги гледа од трибините, немоќна да смени нешто. Иако немаше да биде на терен, ова беше шанса да направи нешто повеќе.

„Потребна си ни да откриеш каде припаѓаат девојките и да им бидеш водич низ патувањето“, продолжи Директорот, небаре сè беше договорено и таа рекла да. Еленор се чувствуваше како душата да ѝ е растргната. Џе се допаѓаше идејата да го прави тоа. Но истовремено, ја гледаше енормноста на задачата распослана пред неа на маса како шпил карти. Иако длабоко во себе знаеше дека жените се одговорот, нивната подготовка би била невозможна. Беше премногу; не можеше да си ги дозволи ни вмешаноста ни изложеноста.

Но потоа погледна во фотографиите на сидот од паднатите агенти на УСО, млади мажи кои имаа дадено сè за војната. Ја замисли германската безбедносна разузнавачка служба, Зихерхајтсдинст, во француското седиште на авенијата Фох во Париз. Беше предводена од страна на озлогласениот штурмбанфирер Ханс Кругер, поранешен командант на концентрационен логор кој беше исто толку лукав колку и зол. Еленор го имаше

дознаено тоа од досиејата. Имаше извештаи во кои пишуваше дека користел деца на локалното население за да изнуди признанија, дека бесел затвореници живи на куки за месо со цел да извлече информации од нив пред да ги остави да умрат. Сигурно и во овој миг го смислуваше крајот на уште агенти.

Еленор тогаш сфати дека немаше избор. Мораше да ја прифати задачата. „Во ред. Ќе ми треба целосна контрола“, додаде.

„Ќе ја добиеш“.

„И ви поднесувам извештај само вам“. Еленор сирна кон Мајклс со крајчето од окото, кој стоеше во ходникот. Тој и другите мажи не беа среќни што таа го имаше вниманието на Директорот. „Вам“, повтори за да нагласи и остави зборовите да му се врежат во мозокот.

„Нема да има бирократско мешање“, вети Директорот. „Ќе ми рапортираш само мене“. Тогаш го слушна очајот во неговиот глас - ете толку му беше важно ова да успее.